

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
крім днів по
недільях і святах.

БУЖОВИНА

Редакция і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Передплата
10 зр.

Вибори на Буковині.

Чому в нас ті вибори називають ся виборами, а не торгом і то таким, в котрім правительство все закупує на перекуп всім дрібним купцям, того ми не знаємо. І Русини і Волохи і Німці і Вірмени — всі як дрібні купці торгують ся о мандати, але конкуренція з правительством не можуть видержати, оно найсильнішому купцеві, Волохам, дає в потребі відступити, а меншим купцям каже: „Зміряйте ся зі мною, чи виграте?“ Звісна річ, правительство так добре, як кожда курія виборча, має свої власні інтереси, котрі повинно боронити; і в тім нема нічо дивного, що оно в таким славнім краю анальфабетів, яким є Буковина, бере вибори у свої руки, аби не допустити до можливої крайної корупції селян (коли би правительством не мішало ся до виборів, то ми на Буковині мали би правдиве видовище для богів); але як є тут кілька народів в нашім краю, так кождий про себе може сміло сказати, що дуже непевна та его сила, коли без помочи а бодай згоди правительства не виїде ні один посол до ради державної. Одна лиш пята курія може устроїти несподіванки всім, бо ще в нас виборів з таким широким кругом виборців не було. В тій курії виривають відважно ріжні кандидатури і певно прийде до борби, котру можна буде по справедливості назвати виборами. В інших куріях все буде по старому; вправді можна сподівати ся, що вже староства в декотрих повітах будуть мати більшу, як доси, журбу з виборцями, бо за остатних шість літ декотрі села вже значно прийшли до свідомости але стара традиція „виборів“ де як де а на Буковині ще найбільше держить ся і так скоро не мине ся. Очевидна річ, що з того зовсім не виходить, аби опускати руки; всі свідомі люди повинні старати ся всіми силами виявити свою власну а не накинену волю; а особливо Русини повинні голосувати на своїх людей.

Як кажемо, навіть Волохи не можуть поступити кроку без правительства. На Буковині теперішні волоскі політики грають ролю ту саму (розуміє ся в мініатурі), що польська шляхта в Галичині: інтереси своєї касты називають інтересами народу. Маючи ділчів і духовенство за собою они пуджають правительсво тепер, коли оно потребує як найбільше прихильників для угоди з Угорщиною; тому правительство пристає на їх жадана. Між иншим зажадали они, аби за всяку ціну виїшов послом і один москвофіл в тій цілі, аби Русини дальше гризли ся між собою, а они могли панувати. Та метода, випробована колись Поляками в Галичині, дуже припала Волохам до вподоби; інакше й не можна би розуміти прихильности сего дакороманського племені до Русинів-москвофілів. Були чутки, що кандидувати має з ласки Волохів проф. Калужнякций, а відтак о. Мартинович, але тіякось роздумали ся. Вкінці намовили д-ра Воляна, котрий ще тому два тижні відпекував ся від всякого посольства, і умовили ся з ним, що по двох роках має уступити, а на его місце прийде новоспечений Русин Коко Василько, ділч з Лукавця. Ніхто з них не питає ся народу о его волю, послів ему накидують і то таких, за плечима котрих будуть могли собі безпечно „консервувати“ свої особисті інтереси. А як той парід думає про д-ра Воляна, яко посла, пересвідчили ся самі москвофіли на вчерашнім вічу, про котре пишемо на иньшій місци.

Wahl ohne Qual — назвала одна тутешна німецька газета буковинські вибори. Справді, мук при виборах в нас не багато — се не то,

що в Галичині — але ніхто, ані Русини ані Волохи ані Німці ані навіть саме правительство не повинно бути раде з того, що парід такий темний і може его водити за ніс кождий возний, що має урядову шанку, бо в таким разі за всі річи спадає тим більша відповідність на правительство. Несвідомість і безрадість народу, як з одної сторони може придати ся всім тим, що бажать панованя, так з другої сторони може привести до безрадіности і саме сильне правительство, котре н. пр. вже нині не знає, що робити з рухом еміграційним а великими карами мусить наганяти дітий до школи. Тим то гладкі вибори на Буковині не свідчать о мирности краю, лиш о его великій немочи. А задачно всіх правдивих приятелів краю повинно бути не піддержувати ту немоч, лише вилічити організм суспільний.

„Посрамленіє“ москвофілів.

Дуже прикра несподіванка трафилась вчора цілому москвофільському штабові в Чернівцях. Хотіли устроїти віче для взаємної адорації, тимчасом зібрані селяни — по буковинськи сказавши — так „спакалили“ головачів москвофільських, що ті просто не знали, що з тим фантом почати. В реставрації Кузманіого по обіді зібрало ся кілька соток селян. День був торговий, отже селян була повна сая. Почало ся віче дуже торжественно. За президиальним столом і близько него засіли пп. др. Геровский яко голова віча, проф. Калужнякций, Волян, Тиміньский, Николай Василько (про котрого кажуть, що признає ся до Русинів), Козаркевич, редактор Крушинський, пізнійше о. Андрійчук і иньші.

Одним словом всі, що ведуть на Буковині москвофільську політику, від безбарвних консерватистів почавши а на тих, що руску гімназію називають чумою, скінчивши, — всі прийшли показати ся перед вічем. Григорій Купчанко, котрий за кілька днів свого побуту на Буковині вспів пустити по селах несотворені байки, промалюючи дуже добре до розуму анальфабетів н. пр. пустив чутку, що від самого цесаря чи гр. К. Баденіого має лист, щоби его ту ніхто не чіпав, або що сам папа прислав письма, щоби п. Пігуляка вибирали на посла — так сей майстер-народоловець похажав собі перед реставрацією, думаючи над тим, чому то він не може кандидувати на посла, та як би то від свого суперника богача д-ра Воляна видурити гроші на агітацію за — собою... або хоч що-то заробити.

По що москвофіли скликали се віче в Чернівцях, не знати. З закінчення віча виходило, що хотіли ту показати „народові“ д-ра Воляна, але-ж др. Волян в Чернівцях не кандидує і певно не ті селяни, що були на вічу, будуть его вибирати. Очевидна річ, хотіли заманіфестувати ся. Але се їм ані грошка не вдало ся, посоромили ся так, що варто було бачити їх зажурені лица і їх безрадість.

Отворив віче др. Геровский і вказав на те, що доси послы не виходили з волі народу, тільки з волі правительства. По нім редактор Бук. Відомостей О. Крушинський, котрий сими днями перейшов на православіє (его батько уніятський святичник), пояснив обовязки посла, за чим він повинен упоминати ся. Доси йшло все гладко, віче слухало, хоч і не дуже одушевляло ся. Але виступив господар з Карлова Сандуляк і промовою, повного дотепу і порівнянь, зачипив селян за живе. Аргументи его були більше галицької натури, але проте буковинські селяни розуміли їх дуже добре і голосно притакували

Виступив відтак каспер Рускої Каси Вячеслав Будзиновский, щоби подібно, як він то робив в Галичині на вічах, говорити про справи мужицькі. Що він знає, як і що до мужицькіх говорити, о тім его галицькі знакомі могли би не одно розповісти. Що він притім уживає доказів таких, на котрі селяни, де би они не були, годять ся, о тім міг кождий і вчора пересвідчитися. Почав з еміграції до Канади. Люди втікають за море, а могли би добре дома вижити, якби було кому ними заопікувати ся. І так н. пр. замість щоби майже самі жида арендували землі православного релігійного фонду, могли би ту землю арендувати самі господарі і не потребували би так, як тепер, жити зарібниками у тих жидів. Яка господарка того фонду, о тім добре говорив п. Стефанович: за 22 кр. зліцитували мужика, а жидам-посесорам дарували тепер 70 кілька тисяч зр. ніби ддятого, що не зародило. — На фальшивім катастрі стратили буковинські селяни за 16 літ мільон зр. — А за ту і за всяку иньшу мужицьку кривду не було кому в раді державній унінути ся, бо всі три послы з руских сторін Буковини: Волян, Гормузакі (бувший староста, що живе з диет посольських) і Лунул тільки дармо сиділи у Відні і мовчали.

На то віче звело такий крик: „ганьба їм! сором їм!“, що президія віча хотіла відобразити голос п. Будзиновскому, але селяни обетали за ним і казали говорити дальше. Голова збору рад-нефад мусів пристати. А бесідник тільки ще лучше розяснив „діяльність“ сих послів, а особливо Воляна, і як сими словами зискав собі всіх селян, котрі без ніякої лихословили др-ови Волянови, так до розпуки довів цілий москвофільський штаб. Розставлені по салі селяни, великі вороги фонетики а прихильники Купчанка, сиділи тихо, мов води в рот набрали. А противно, коли Будзиновскому хотіли голос відобразити, селяни, що сиділи коло самої президії, так заворушили ся, що вставши кричали: „То за паньські справи говорити позваляете, а за наші не хочете слухати!“

Від тої промови москвофіли се віче не могли вже уважати своїм. Ще селяни уважно вислухали гарної рускої промови складача Обірека, котрий поручав на посла з 5-ої курії Чеха, машиніста Зеплїхала, але відтак уже кпили собі з якогось селянина, котрий — як здавало ся — хотів боронити др-а Воляна і дав спокій; в очи сміяли ся класичному о. Е. Андрійчукови з Мамаївців, котрий, маневруючи вказуючим пальцем — зачав якусь байку про цигана і солонину і табу та пороса, (відповіли ему: „досить нам тих байок попівських!“) — і хоч потім сам др. Волян поясняв людям, що на посольстві нічого не зискує, бо вже має ріжного добра по саму шию, і гроший і ордерів і всякої всячини, та що він таки у Відні не дармував, бо видавав і по 30 зр. на один день, а заслужив ся людям коли вже не яко посол то бодай яко лікар, — то вже селян не зискав собі, ті вже й слухати не хотіли. Конець був такий, що коли п. Крушинський поставив кандидатуру др-а Воляна і казав підняти за ним руки, то голосувало на него всего на всего шість людей, хоть у салі було ще з 200 селян. Подав хтось раду зарядити противну пробу, але президія бояла ся. Зі страху не допустила вже нікого до голосу, аби ще більшого сорому не набрати ся. По такий невдачі др. Волян зараз виніс ся з реставрації. Віче скінчило ся, а президія з громадскою селян сіла запити невдачу, яка їм певно і не снила ся. Скликали віче для себе, а его визискали радикали та ще наговорили прилюдно таких прикрих слів, що черновецькі москвофіли в ошіпї

тих селян, що були на вічу, ніколи не обчистять ся.

В скучнім передвиборчій руху на Буковині було се віче найінтересніше.

З життя нашої молодіжи.

Наші товариства академічні звичайно дістають від руских редакцій газети даром. Так дістає і віденська „Січ“. Нічо дивного, коли виділ такого товариства при зміні року подякує редакціям за газету — се-ж і чемно і годить ся. Так „Січ“ подякувала з новим роком „Дьлу“, „Русланові“ і „Буковині“. Ми навіть о тім і не згадували, бо річ пуста і дрібна: але „Дьло“ похвалило ся листом „Січи“, мов на доказ, що ось то за ним і молодіж; тоді „Руслан“ і собі видрукував кілька чемних слів від „Січи“. З того „діді“ Січові зробили справу кабінетову в товаристві, а „Дьло“ обурило ся, каже: „Факт тих офіціальних письм виділу „Січи“ мусить взбудити лише сожальне над політичною безхарактерністю, — бо ж слати благожелання рівночасно і органі опозиції і органі сервілізму, — се чейже мусить свідчити хіба лиш о безхарактерності політичній“. Встрілило „Дьло“ з гарматні до мухи і відеудило за пусті конвенціональні письма молодіж від характеру. То на кожний випадок що найменше за-скоро так судити молодіж, і за сьміло, бо певна річ, що найбільше безхарактерною газетою у нас є „Дьло“, котре що два-три роки змінє свою політику і тактику, отже не має права закидати комусь політичну безхарактерність. І що притім найнечесніше, „Дьло“ не дає навіть молодіжи відповісти у себе на закиди.

Про ті новорічні письма бувшого виділу „Січи“ була мова і на надзвичайних загальних зборах сего товариства — і за них скинено виділ, а вибрано новий. Від того бувшого виділу ми дістаємо таке письмо:

„В 20. і 23. числі „Дьла“ появили ся анонімні дописи з Відня, в котрих трусливий автор обкидає болотом членів недавно уступившого виділу „Січи“ у Відні. Хоч як неміло нам, все-ж таки мусимо в інтересі правди вияснити цілу ситуацію. Однак передовсім звернемо увагу на причину, котра спонукує нас просити Хв. Редакцію о поміщене сеї дописи — зазначимо, чому не вияснюємо нашої справи там, де она була порушена, себ то в „Дьль“. Кождо мусів неміло вразити факт, що часопис „Дьло“ має знаменитий талан у фальшованю і перекручуваню фактів, що велику має виправу в войованю ложню, не даючи при тім місяці одному словечку в обороні правди. Чейже не потребуємо наводити доказів на те, як оно нестійностю своїх переконань, похитним характером і перекручуванем фактів уміє баламутити опінію загалу. Ми отсе відкрили в ній ще иньшу прикмету. Задля незгоди або непорозуміння межі людьми інтересованими в певній справі а редакцією „Дьла“, задля того, що чиясь поступоване не доконче єї на руку, „Дьло“ готове заперечити всяку правду і позваляє взяти верх над добром і справедливою безпідставним анонімним дописам і брехням. Доказом того єго поступоване з „Січию“, а властиво з уступившим виділом „Січи“.

Звісно всім, що „Січ“ була за ухвалою виділу тов. ім. Шевченка, виповідаючою політичним часописам а між ними і „Дьлу“ місце в своїй друкарні, хоч з другої сторони обурене своє на мотиви тов. ім. Шевченка, в тій справі висказала „Січ“ ясно в заяві недовіра, котру поставила яко внесене на зборах товариства імени Шевченка. От і через сей вчинок страшила „Січ“ а властиво уступивший виділ, котрого один член поставив се внесене на довірочній нараді, на завжди ласку у всехвальній редакції „Дьла“. Та ба, не кінець бід! Заступник голови „Січи“ такі самі желаня новорічні як до „Дьла“, вислав до „Руслана“ і до „Буковини“, Сего вже ніяк не змогло „Дьло“ помістити в своїй голові. В горячій мести хрестить оно сей поступок „політичною безхарактерністю“ а виділ „штубою“. О чесне „Дьло“, якже оно „благородно“ уміє метити ся! Видко, не знало, що виділ „Січи“ не ставляв єго ані

раз висше від таких руских часописей як „Руслан“ і „Буковина“. Ось в чім причина злости „Дьла“ на уступивший виділ Січовий! Тому-ж оно дуже радо містить вселякі злові дописи про сей виділ, а навіть само як н. пр. в 20. ч. виривками з ріжних дописей, тенденційно пере-крученими і зловними замітками робить собі, біднятко, як може сатисфакцію, а всі спростованя уступившого виділу (таких було сім, між ними і надрукована в „Буковині“ заява що-до голосованя на зборах тов. ім. Шевченка) кидає до коша. Отже знаючи, що і тепер „Дьло“ не надрукувало-б нашої відповіді, просимо хв. Редакцію о дословне єї поміщене.

Щоби відповісти на допис з Відня в 23. ч. „Дьла“, мусимо сказати дещо про моральну вартість тов. „Січи“, взагалі про те, яким життям живуть єї члени. Ми не раді би розкривали домашних брудів перед ширшими кругами, але спонукані скритим дописувателем, мусимо показати правдивий стан річи, бо лиш тоді ясною буде причина незгоди між членами виділу а декотрими членами товариства. Наведемо виенок справозданя уступившого виділу прийнятого на загальних зборах: „Коли ми вступили до „Січи“, була она під взглядом адміністраційним товариством взірцево і старанно веденим, але яка-ж була єї вартість моральна? Чи відповідала „Січ“ тим вимогам, які можна ставляти до руского товариства, гуртуючого в собі переважно академіків? Чи може давала она тим людям, котрі що лиш вступали в жите, яке образоване, чи давала їм духову поживу, яку академічні товариства своїм членам повинні подавати? Чи може піддержувала она в серцях своїх членів огонь любви до рідного неволеного народу, чи заправляла їх до борби за єго права? Чи вноувала она в тих, що в ній збирали ся, ідеали, які одиницю інтелектуально розвивають а людскість ведуть вперед до гаразду і свободи? Нї!! На всі ті питання мусимо ще раз „ні“ відповісти. „Січ“ тим вимогам не відповідала, і в послідних роках заснітила ся і не представляла жадної моральної вартости. Любов — не до свого народа, лише до себе самого, пожертвоване часу, сил, здоровля і всього — не високим ідеалам, — лише самому собі та своїм забаганкам, образоване — не те, що становить вартість чоловіка — але те, що всякої мудрости каже шукати в кнайпах, не поступові ідеї, а цинізм і „віци“ — от і пожива, котрою корчили ся в послідних роках Січовики. Одиниця, новоступаюча до „Січи“, мусіла улягти тому виллову; рускі академіки, сини гнобленого, темного народу, котрий на те їх тут вислав, щоби вчили ся і ту науку та працю єму в жертві принесли, йшли слідом безжурних синів народу вольного і високо сияючого і стали німецькими буршами.“

Ті слова добре показують вартість „Січи“ Ми правду сказали в нашій справозданю. Ми пізнали се жите з єго приманою, з тими безсонними ночами, перебутими в кнайпах і кавярнях, з кріглями і допеллітрами, з цинізмом та нісенітними „віцами“; а пізнавши зненавиділи ми те жите. Ми не на те приїхали до Відня, щоби у кнайпах набирати „висшої цивілізації“, щоби марно тратити здоровля, час і гроші; ми стали уникати того жита, кнайп і т. д. і через те стягнули на себе обурене декотрих старших товаришів. Они метали громи на „ембріонів“, що нищать „товаришеске жите“, назвали нас нетоваришескими за те, що ми воліли замість до кнайпи, піти до дому і вчити ся. Ми не хотіли, щоби до нас міг хто звернути ся з словами председателя в Лавріновій „Кнайпі“ (гл. „Правда“, 1892): „Чи є хто між нами, щоби зробив в свій час іспити? Нї, панове, таких нема, з нас ніхто ще не зробив в тім взгляді ганьби буршівеского родови.“ Таке було жите в „Січи“, коли ми до неї вписали ся; тому в справозданю нашім кажемо дальше: „Ми хотіли завести нове жите в „Січи“. Ми хотіли в ній бачити огнище, з котрого би члени могли мати правдиву моральну користь. А знаючи, що виділ в великій мірі може до того причинити ся, ми хотіли, щоби ті погляди верховодили в виділі. І саме в імени тих поглядів ми вступили до виділу.“

Ті зі старших членів, котрі наші погляди пізнали і згодили ся з ними, підперли нас, і вибрані на загальних зборах скількістю $\frac{3}{4}$ голосів, а зовсім не случайно, як „Дьло“ ка-

же, ми увійшли до виділу. Сего вже було за багато для декого в товаристві. — Цілковито усунули ся від товариства, не платили вкладок, ставили нісенітні жаданя до виділу, дописували безглузді віци на оголошенях виділу, очернювали виділових перед членами — от з чим ми зі сторони тих товаришів зустрінулись! Але у сповненю нашої програми ми йшли вперед, стараючись о розбуджене жита в товаристві заложеним кружка літературного, котрого заходом відбули ся три відчити, і кружка правничого, в котрім почули ми один відчит, також почали ми заходи околом вечерниць в честь Драгоманова. А коли нам що раз більше закидували, що ми зовсім з кнайпами розпроцали ся і ані одної офіціально не устроїли, заспівали ми їм пісню, зложену на їх честь:

Гей Відню наш, сьвітку ти наш,
Гей як у тебе хорошо!
Як ігри вод пливе тут час,
Коди в кишені суть гроші.

Ой як в мене грошенята, Січовик гуляє,
Ой чи кнайпа, чи кофейня, він їх не минає.

З кнайпи до кнайпи мчем по ночах
З легкою в серци думкою,
Крігель в руках, віц на устах,
З тим за народ наш до бою...

А я тую кнайпу люблю, де дівчата гарні,
Як дівчат нема у кнайпі, суну до кавярні.

Ей що ми там Україна-Русь,
Кнайпи, кофейні — Україна!
У нас то рай і ціль жита
І праця для Руси єдина...

Коди в мене крігель, крігель, кого я бою ся!
А що іспитів нема ще, тим я не журю ся!

З повисше сказаного може кожний пере-свідчити ся як стоїть наша справа. Безпосередною причиною нашого уступленя було вислане новорічних желань всім політичним часописам. Ліхе вражінє, яке они зробили і зла опінія, яку на „Січ“ кинули, наказували нам голосувати за заявоу недовіра нам самим уділеною. Правдою є що ми самі рішили о тім votum недовіра нам уділенім, але тим дали ми доказ, що висше ставимо добро цілого товариства, чим наше власне. Натомість неправдою єсть в дописи 23. ч. „Дьла“, мов би то на передвиборчій нараді прало ся бруди Січові. О скілько собі пригадуємо, дописуватель (бо знаємо єго особу) не дуже й так богато пив і не був в такім стані як тогди, коли, опроваджуючи руску депутацию по Відні, опинивсь в одній кнайпі під лавкою, тож повинен був пам'ятати, що передвиборча нарада відбула ся зовсім спокійно і „без праня брудів“, хіба те, що порушували заснічені бруди фінансового характеру попереднього виділу. А що старі члени на загальні збори не прийшли, сему не дивота, бо збори відбули ся в локалі Січи, а не в кнайпі. О, бо тоді певно всі явили-б ся в комплеті.

На тім кінчимо. Не дуже дивуємо ся скритому дописувателеви „Дьла“, (котрий на ухо сказавши, починає забиратись до роздумуваня над своєю долею), що на нас так накидає ся — бо, звісно ми єму занадто „влізли на єго заслужений кнайповий гонор“, але хотій як сильно заквестіований психічний стан редакції „Дьла“, хотій як сильно всео промавляє за єї непочитальністю, то всеж таки дивуємо ся, що стала ся здібною аж до такої деморалізації, якої жадній иньшій часописи не можна закинути. Відень, дня 12. лютого 1897 р.

Члени уступившого виділу тов. „Січ.“

Крім того від віденського товариства руских робітників „Родина“ одержуємо таке письмо.

Від якогось часу „Дьло“ допускає ся публичного насильства, не тільки на одиницях, але й на цілих корпораціях, подаючи дожні інформації о них своїм читателям і жадних спростовань не хоче помістити; тому просимо отсим, на основі запавшої нині ухвали на засіданю виділу тов. „Родина“ о поміщене сего що слідує: Дня 8. лютого 1897 вислали ми до „Дьла“ таке письмо: На підставі 19. закона прасового просимо о поміщене спростованя брехливої статі в „Дьль“ ч. 20 під загол. „Січова штуба.“

1) Неправдою є, мовби то діяльність в товаристві „Родина“ була полем до попису яких небудь дотенів.

2) Неправдою є мовби то злобно напаятно-вані „Дьлом“ два Січовики, т. т. Роман Сембратович і Іван Семанюк, котрим товариство наше завдячує свій розвиток, пописували ся у нас взагалі“ якими небудь дотепами.

3) Неправдою є, мовби то згадані два товариші відстрашували від „Родини“ віденьську, руску інтелігенцію.

У Відни, дня 14. лютого 1897. За виділ тов. „Родина“

Павло Будзанюк
голова

Василь Поворозник,
член виділу.

НОВИНИ.

Чернівці, дня 16-го лютого 1897.

Іменованя. Конциписти др. Адольф Ляст, др. Кароль Вольф, др. Ізидор Стефанелі і др. Гормузакі, іменовані адюнктами фінансової прокуратури.

Вечерок Союзу заповідає ся дуже добре, особливо ддятого, що має бути не вибагливий, отже не за дорогий. Стрій візитовий, а не бальовий. Вступ 1 зр. 50 кр. Фамілійні карти на 4 особи 5 зр. Хто не дістав записки, нехай зголосить ся до тов. Союз ул. Петровича ч. 2.

Кандидат на посла п. Сидір Винницький скликає збори виборців, котрим хоче представити ся, а то в четвер дня 18. с. м. в Чернівцях, в пятницю 19. с. м. в Вижницях, в неділю 21. в Кічмани (на ті збори просить ся виборців і з заставецького повіта), а в четвер 25. с. м. в Садагурі.

Субвенції галицького союму для руских товариств. Товариство взаємної помочи дяків перем. дієцезії отримало 100 зр., львівської 100 зр., станіславівської 100 зр.; Видавництво руских шкільних книжок 6.000 зр. (о 1800 зр. більше як в році попереднім): Часопис „Учитель“ 500 зр. (до розпорядимости виділу краєвого); Тов. „Просьвіта“ 3.000, більше о 1.000 зр. як в 1896 році; Посланник о. Джулинського і Книжочки місячні 400 зр. До двох послідних ухвалено резолюцію: Поручає ся виділові краєвому, уважати на те, щоби призначені для народу рускі видавництва субвенціонувати з фондів краєвих тільки тоді, коли буде задержана в них шкільна правоність. Товариство ім. Шевченка: для історичної бібліотеки 500 зр., (до розп. виділу кр.), на видавництва наукові 1000 зр., для археографічної комісії 1000 зр., разом 2.500 зр. Часопис „Дзвінок“ 200 зр. Кир. Селецький на новіцят сестер руских служебниць 100 зр. (до розпорядимости виділу кр.) Шкільна поміч сьв. Кирила в Перемишлях 100 зр. Шкільна поміч в Коломиї 100 зр., у Львові 100 зр., в Станіславові 100 зр., в Самборі 100 зр. Інститут руских дівчат в Перемишлях 200 зр., інститут Васильянок у Львові 500 зр.

Театр руский під зарядом „Рускої Бесіди“ 7250 зр. (до розпорядимости виділу кр.) До того ухвалено резолюцію: Соєм поручає виділові краєвому, щоби виплату субвенцій зробив зависимою від ясного і докладного означеня програми діяльности того театру, а також сповнення задачі, для попертя котрої значну розмірно субвенцію краєву признано. Львівський Боян 300 зр. На реставрацію старинної церкви в Буневі 100 зр.

Соєм переказав виділові краєвому до узгляднення петицію артиста-малюра Ник. Івасюка, ученика консерваторії віденьської Алексе. Насалевича, ремісничого тов. „Зоря“ у Львові, руских буре в Стрию, Тернополі, Дрогобичи, Ярославі, Коломиї, Бережанах і інститута сьв. Николая у Львові, товариства „Руслан“ і „Академічної Громади“ у Львові.

З телеграфічного бюро. Міністерство торговлі розпорядило, щоби заряди почт і телеграфів сповняли бажаня адресатів, аби телеграми, що приходять на їх адресу вечером або в ночи доставляли їм на другий день рано або ті телеграми, що приходять в неділі і свята, доставляли їм аж на другий день по святах.

Еміграційний агент. Перед львівським судом розпочав ся процес против Алексея Щербана, еміграційного агента зі Львова за обманюване емігрантів. Акт обжалованя так ту справу представляє. Щербан стояв під приказами звітного агента з Удини Сильвія Нодаріого. Вислав з Галичини три партії емігрантів. При першій не здирав їх, бо емігранти стояли під строгою контролею. Однак при другій і третій висилці брав уже від емігрантів гроші і то брав, кільки дало ся. В такий спосіб заробив він більшу суму на бідних виселенцях і був би вив

дальше своє ремесло, коли би прокуратурия не була зарядила его увязнення. На доказ як Щербан туманив темних селян, наводить акт обжалованя его оповіданя о Бразилії. І так говорив він емігрантам, що будуть платити податок аж за 8 або за 12 літ, що в Бразилії є така „золота“ гора, з котрої можна денно заробити 5 зр., що погоничеві платять там денно 2 зр., що з самого дробу можна мати по 90 зр. місячно, що дорогі камені лежать там по полях, що морг земля коштує від 40 кр. до 3 зр., і т. ин. — Щербан не признає ся до вини і каже, що его скривджено, бо обіцяно ему дати концессию на еміграційне бюро, а тимчасом арештовано его і держать уже цілий рік в сідстві. Розправа потреває кільки днів. Візвано 57 сьвідків.

„Руслан“ подає в нинішнім числі заяву, що вісти подавані „Дьлом“ і иньшими часописями про умови Русинів з польським центр. комітетом виборчим о мандати для руских послів є зовсім безосновні.

Читальня Просьвіти у Львові. В неділю 14. лютого отворено читальню „Просьвіти“ у Львові. На перших зборах явило ся велике число учасників, а з них вписала ся в члени по над сотка людей із всякого стану. Щастя Боже!

Сіонізм на Буковині. Знаний сіоніст др. Герц, що поставив за ціль для жидів відроджене національности жидівської і відбудоване жидівської держави в Палестині, звернув ся з писемом до тутешнього товариства жидівського „Сіон“, заохочує їх до діла національно-жидівського осьвідомлення і радить створити на Буковині організацію сіоністів. Отже ще оден гриб до буковинського борцу!...

Завіяло шлях залізниць Гадікфальва-Радівці на ново і заряд залізниці звіщає, що рух на тім шляху перерваний від 15. лютого на два дни.

Смерть шкляря. Вчора в полудне вставляв шибу в шкляннім даху двоповерхового дому при улиці ратушевій шкляр Мотьо Фрісеґ, стратив рівновагу і упав на кам'яний хідник так нещасливо, що погиб на місци. Фрісеґ мав 40 літ і осиротив жінку і пятеро дітий.

Дрібні вісти. Секция будівнича львівської ради міської ухвалила вибудувати будинок для тов. красних штук. Будинок сей займе цілий четверокутник плянтації, межі улицями Чарнецкого, Собеского, Підвалем і ул. Валовою з фронтом до намістництва. — Руский, народний театр переїздить 15. лютого з Долини до Самбора і зачне представлення драмою. „Ой не ходи Грицю на вечерницю.“ — У Львові увязнено оногди висулуженого капітана п. Ванічка і другого висулуженого офіцера яко підозріних о шпигунство. — В справі здефравдованих на почті в Старій соли тамошнім екепедитором 15.000 зр. на фальшиві перекази почтові прибув до містечка Микулинця прокуратор з Самбора і на публичнім бали арештовав одного визначного пана і его дочку яко підозріних о співвину та й відставив їх до Самбора.

Для панів учителів!

INSPECTIONSBERICHT

є на складі в друкарні

„Рускої Ради.“

Просимо о замовленя.

СЕСТРА ЮЛІЯ.

Скасала

Анна Сморозівна.

(Далше.)

19.

Кристиноівль, 20-го лютого.

Перед двома днями вернула я зі Львова і застала тяженький хрестик готовий від Ісуса. Мої тато умерли по короткій слабости на запалене легких. Будь воля Божа! Знов о одну нитку менше, що мене до сего сьвіта вязала. Вже моєї родини більша часть на другім сьвіті: Марія, Оленка, Василь, тато. — Прошу тебе, сестричко, о молитви за мого тата і за маму. Відна тепер моя мама! — —

20.

Львів, 13-го марця.

Нехай буде слава тому Ісусови найдорожшому, що не забуває на мене грішну служебницю свою і дає мені смакувати в своїм хресті найсвятійшим. Я три неділі, Ганусю, перележала хора, а не богато бракувало, щоби була розпрацала ся з сим житем і пійшла за татом. Видно, ще Ісус не узнав мене готовою, тільки досьвідчав мої слабі сили. Перетерпіла я тяжке запалене легких, а набавила ся хвороби, коли вертала із Сільця від хорої дитини. Напав нас тяжкий дощ, з снігом, вітер дув дуже переймаючий, а я легко убрала, перемокла до нитки і на другий день уже мусіла йти до ліжка. Сестри мало робили надії на мене, і казали приладити ся на смерть. Не богато потребували й намовляти. Я тішила ся, що пійду вже до моїх опікунів з тамтого щасливого сьвіта, що побачу Пречисту Діву, Ісуса. Але Ісус не вислухав моїх просьб — нехай буде Єго воля сьвята! Просила я сестру наставницю, щоби на випадок смерти, дали о тім знати тобі, Ганусю, щоби ся за мою душу помолила ся, тимчасом ще наші серця будуть і на сїм сьвіті любити ся. —

Але далеко тяжший хрестик упав на мене звіден, звідки я не сподівала ся. Одна дівчина, котру ми з сестрою Серафиною ратували, як могли, умерла тому дві неділі. Єї мачоха так тяжко побивала вже від довшого часу, що она бідненька хивкала, хивкала і вмерла. А по смерти хтось дав знати до суду і зложив таке, що то може ми єї пошкодили. З того вийшла така біда, що крий Мати Божа. Була комісія коло дівчини, зїздила і до нас, переглядала всю нашу аптчку, ходили ми і на термін а все безневинно. Мачоху покарали, як треба було, а нас узнали невинними. Але кільки я витерпіла гризоти за той час! Нехай Ісус і то прийме! Він мені то винагороджує великими потїхами, які маю в молитві. Тогді забуваю, що я живу на сїй бідній землі, де тільки людського плачу і ріжної нужди. — А помогти людям в тій біді так трудно. Я би рада всю ту біду на себе взяти, як би можна було. Мені би она може не так була прикрою, бо я би єї зносила з любови до Бога, а ті людоньки бідні не вмють єї зносити. Она їм марно сходить, бо они нарикають за ню на Бога

Як би они також полюбили щиро Ісуса, то би та любов все їм надгородила. Хто кого, кажуть, любить, той все перенесе для него, як мати для дитини все стерпить, а того й не чує, бо любить свою дитину.

Кінчу той лист просьбою до тебе, Ганусю. Та незадовго поїдеш на вакації. Зайди-ж, любонько, до моєї мами від часу до часу, і потішай їх. Они певно тепер потіхи потребують. —

21.

Самолуски, 1-го липня.

Твої два листи, на котрі я ще не відписала, вандрували з Кристинополя до Самолусок. Від місяця зістаю в новій нашій захоронці а через два місяці була я ще в одній захоронці, де мене Ісус перевів через огняні проби. Богато, дуже багато, моя люба Ганусю, перетерпіла я за останні місяці. Здає ся мені, що мою душу переорали вздовж і вшир і на вилет. Але Божая ласка перевела мене через всі свої допущення щасливо. Може я иньшим разом напишу тобі дещо за ті мої досвідки, нині спішу ся відписати тобі на твій лист.

Найперше сердечно тобі, сестричко, дякую, що на мене не забуваєш. То що пишеш про маму, що они готують ся другий раз вийти на старість за-муж, не хотіло ся мені зразу взяти до голови, але, коли би то стало ся, то скотив би ся з грудий мені остатній камінчик якоїсь журби за них; я не мала би вже нічого в сьвітї, що би мене до себе манило.

Найбільше дякую тобі за се, що хочеш мене відвідати. До Самолусок будеш мати ще коротшу дорогу, як до Кристинополя. Кажеш при тім, дорога сестричко, що коли тобі подобає ся наше жите, то може пійдеш в мої сліди. На се не скажу тобі ані так ані не так. Бо ніхто не знає, що Бог гадає. Але на мій слабкий розум, то скажу тобі, що мої стопи иньші робили сліди а твої знов иньші. Я проста дівчина марно була би загинула на селі; сама погадай, який з мене пожиток був би; ні для себе, ні для людей ні для Бога. Ісус милосерний зглянув ся на мою душу і переніс мене ласкаво до свого закону. Дармо я і в законі забираю місце: ніхто сего ліпше не знає як я сама. Але бодай душі тут не загублю; сестри поратують, словом,

прикладом. — А ти цілком що иньше. Ти довгі літа вчила ся. Твоя душа все була добра, побожна. І як зачнеш десь може незадовго учити в школі, то ціле село буде мати з тебе пожиток, і Господь Бог буде мати з тебе хвалу, бо ти діточки будеш учити побожности.

(Далше буде).

Телеграми „Буковини“.

З дня 16-го лютого 1897 року.

Атени. Король переймив особисто ведене Кретенської справи. Міністер заграничних справ відповів на остережене послів, що правительство готове прийняти на себе цілу відповідальність за підрияті кроки. Війська відходять до Тесалії. В Галелі прийшло до поновної борби межі християнами а турками. Християни виступили против Канеї вчера в полудне з гарматами і бомбардували місто. Всі конзулі, з винятком австрогорецького утікли на кораблі.

Канеа. Залога чужих військ, за згодою турецького уряду обсадила нині Канею; складає ся по сто жовнірів з російського, французького, англійського, італійського і 50 жовнірів австрогорецького війська під командою італійського офіцера; другий, в той сам спосіб зложений відділ під командою французького офіцера готовий до виладованя на сушу. Фани тих п'ятох держав повівають над Канею. Про окупацію Канеї повідомили команданта грецької ескадри.

Атени. Ісмаїл-бей іменованний губернатором Крети. Після урядової газети має командант грецького війська, що висіло на Креті, королівський приказ, щоби в імени короля обсадити острів і прогнати турків з кріпостей.

Льондон. З Канеї доносять, що полковдець англійських воєнних кораблів загрозив князеві Юриєви, що уживе против него сили, колиб важив ся виконати приказ грецького короля і правительства. Се несподіване виступлене англійського команданта зробило велике вражінє на християн на Креті. В виду очевидного заміру грецької флотії ділати на свою руку супротив волі всіх держав, вислали команданти чужоземних кораблів ноту до грецького вожда з зазивом, щоби повинував ся інтернаціональним правним законом.

Львів. Сесию соймову покінчили обличком в честь цїсаря.

Прага. Сойм прийняв внесенє посла Шлезінгера, щоби відновити торічну комісію для наради над его внесенєм про курії.

Приватна клініка хірургічна

(Приватна лічниця операційна)

Д-РА СТ. КВЯТКОВСКОГО

смерит оператора п. к. хірург. клініки університетської
Більрота-Гуссенбавера у Відні
находить ся

в Чернівцях, улица Мецгера ч. 25.

В справі приймання хорих і иньших інформацій
треба удавати ся до управителя приватної клініки А-ра
Квятковського в Чернівцях, улица ратушева (дім Вішоф-
фера.)

LINIMENT. CAPSICI COMP.

aus Richter's Apotheke in Prag.

Beim Einkauf dieser anerkannt vorzüglichen,
schmerzstillenden Einreibung, die in allen Apo-
theken vorrätig ist, sehe man stets nach der
Marke: „Anker“.

„Дністер“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові ул. Валова ч. 11.

перше і одиноке руске товариство асекураційне, припоручене Вєч. Духовенству і всім вірним через Впреосєв. Митр. і Преосєв. Еп. Ординарияти всіх трех галицьких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарські знаряди, збіжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкідливих вогнів за можливо найнижшою оплатою.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а договори заключені з першими Товариствами контрааскураційними подають „Дністрови“ можливість обезпечувати і виплачувати і найвищі суми.

Полїси „Дністра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На жите можна обезпечити ся через „Дністер“ після всіх можливих комбінацій в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористийші умови і видає полїси і квіти в руських азіях.

Товариство взаїмного кредиту „Дністер“, стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою, приймає від своїх членів і третих лиць вклада до опроцентованя по 5 процент. Гваранція цїлковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тільки властителям реальностей, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїленє агенції в місцевостях, де „Дністер“ не є заступлений, приймають ся.

Рух поїздів залізничних

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-європейского годинника.

Приходять	П о ї з д и			Відходять	П о ї з д и		
	поспїшні	особові	мішані		поспїшні	особові	мішані
до Чернівців				з Чернівців			
З Відня, Кракова, Львова, Станіславова, Коломиї і Снятина	1128	657	1028 550	До Снятина, Коломиї, Станіславова, Львова, Кракова і Відня	347	941	1029 538
З Букарешту, Яс, Сучави, Глибоки	329	912	1000 523	До Глибоки, Сучави, Яс, Букарешту	1203	717	1048 616
З Новоселиць, Садагури			1113 950	До Садагури, Новоселиць			430 621

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Средно-європейський час різнисть ся від львівського о 36 мінут, а від черновецького о 44 мінут; коли на залізници є 12 год., то на львівськїм годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецькїм 12 год. 44 мінут.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовського.

За редакцію відповідає Осип Маковей.